

Sygn. akt. IV Ka 792/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Rober Z. (spr.)

Sędziowie SSO Joanna Żelazny

SSO Anna Bałazińska-Goliszevska

Protokolant Jowita Sierańska

przy udziale T. F. Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2013r.

sprawy **J. G. (1)**

oskarżonego z art. 233 § 1 kk i art. 238 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej

z dnia 15 maja 2012r. sygn. akt II K 1610/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia – Fabrycznej do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt IV Ka 792/12

UZASADNIENIE

J. G. (1) został oskarżony o to, że w dniu 16 czerwca 2010r. we W., w komisariacie Policji W., będąc uprzedzony o odpowiedzialności karnej za zawiadomienie organu o niedopełnionym przestępstwie oraz o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań złożył fałszywe zeznania zawiadamiając o niepopelnionym przestępstwie mającym polegać na doprowadzeniu jego osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez podrobienie przez nieustalona osobę podpisu o treści (...) na umowie o abonament nr (...) z dnia 30 lipca 2009r., wiedząc że umowę tę zawarł i złożył swój podpis to jest o czyn z art. 233§2 k.k. i art. 238 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 15.05.2012r. sygn. akt II K 1610/11 J. G. (1) został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu, zaś kosztami procesu obciążono Skarb Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył prokurator rejonowy, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na wyrażeniu przez sąd poglądu, że brak jest dostatecznych i wiarygodnych dowodów pozwalających na ustalenie popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa co w konsekwencji doprowadziło do uniewinnienia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 233§1 k.k. i art. 238 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., podczas gdy prawidłowa ocena dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego.

Podnosząc powyższy zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Zgodzić należy się, że dokonana przez Sąd I instancji ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego jest dowolna, niepełna i naruszając zasady określone art. 7 k.p.k.

proceeds to error in fundamental findings of fact concerning the issue of liability of the accused.

W orzecznictwie sądów ugruntowany jest pogląd, że przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art.7 k.p.k. tylko wtedy, gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy,
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego,
- jest umotywowane w uzasadnieniu wyroku wystarczająco i logicznie, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia życiowego (wyrok SA w Krakowie z dnia 20.02.2012r. II AKa 259/11 KZS 49/5/2012).

Lektura treści uzasadnia zaskarżonego wyroku pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że reguły te Sąd Rejonowy naruszył w toku orzekania czego efektem było przyjęcie dowolnych ustaleń faktycznych.

Już na pierwszy rzut oka można zauważyć, że J. G. w toku postępowania karnego składał odmiennej treści wyjaśnienia, pierwotnie przecząc faktowi podpisania umowy w dniu 30.07.2009r., by na rozprawie podać, iż w 2009r. podpisał jakiś abonament po pijanemu.

Jednocześnie jednak oskarżony podtrzymał treść uprzednio złożonych przez siebie wyjaśnień.

Obowiązkiem sądu orzekającego było wyjaśnienie tej zasadniczej przecież sprzeczności, ustalenie z jakiego powodu J. G. w trakcie wcześniejszych przesłuchań nie wspomniał o tym fakcie, kiedy o nim sobie przypomniał, podjęcie próby uzyskania od oskarżonego szczegółów tego zdarzenia, a nie poprzestanie na lakonicznej wypowiedzi.

Wyjaśnienia oskarżonego, tak jak każdy dowód winny podlegać ocenie i weryfikacji z innymi dowodami, o ile takie istnieją.

Tymczasem nie wyjaśniając wewnętrznej sprzeczności relacji J. G. Sąd I instancji te właśnie zmienione na rozprawie wyjaśnienia traktuje jako szczerze i nie weryfikując ich na ich podstawie buduje stan faktyczny.

Ustaleń tego stanu nie można nawet wyprowadzić na podstawie wyjaśnień oskarżonego. Ustalenia, że oskarżony został namówiony przez dwóch mężczyzn, że podwieźli go do punktu Canal +, że był w stanie nietrzeźwości nie znajdują żadnego oparcia w materiale dowodowym, gdyż wyjaśnienia J. G. takich okoliczności nie zawierają.

Równie dowolnym i nieuprawnionym jest ustalenie, że ze względu na działanie w stanie nietrzeźwości oskarżony zapomniał o zawarciu umowy, skoro na taką przyczynę J. G. nawet się nie powołuje.

Jak wynika z treści uzasadnienia wyroku Sąd Rejonowy uznał wyjaśnienia J. G. za wiarygodne gdyż „odnośnie okoliczności zawarcia umowy w dniu 30 lipca 2009r. nie przedstawiono żadnych dowodów przeciwnych na twierdzenia oskarżonego”.

Poza niewyjaśnieniem wewnętrznej sprzeczności w tych relacjach Sąd I instancji zdaje się zapominać o zasadzie wyrażonej w art. 4 k.p.k. i art. 9§1 k.p.k., że to na nim ciąży też obowiązek przeprowadzenia postępowania w sposób pełny, także uzupełnienia go o dowody z urzędu jeżeli wymaga tego ustalenie prawdy.

Teza sądu o podpisaniu umowy przez oskarżonego w stanie nietrzeźwości (i w pływie tego stanu na zdolność zapamiętania później tej czynności) mogła i powinna być zweryfikowana przez przesłuchanie w charakterze świadka W. Ś..

Jak wynika z treści zeznań złożonych przez tę osobę w toku postępowania przygotowawczego W. Ś. nie pamięta okoliczności zawarcia tej konkretnej umowy, ale może określić, czy były sytuacje, że umowy te podpisywały osoby będące pod wpływem alkoholu i czy na takie sytuacje reagował.

Oczywistym jest, że stan nietrzeźwości ma wpływ nie tylko na zdolności zapamiętywania i następnie odtwarzania zarejestrowanych spostrzeżeń, ale ma też wpływ na zdolności psychomotoryczne.

Na umowie z dnia 30.07.2009r. figurują dwa podpisy (...) jak i tekst „Akceptuje warunki umowy”.

Na pierwszy rzut oka żaden z nakreślonych tekstów nie wykazuje cech zaburzeń, nieskładności czy niezborności mogących być wynikiem wpływu alkoholu na organizm piszącego.

By dokonać możliwego w tym zakresie ustalenia celowym byłoby dokonanie przesłuchania biegłego, który wydał opinię z badań porównawczych pisma oraz odniesienie się oskarżonego czy tekst „Akceptuje warunki umowy” też został przezeń nakreślony.

Przesłuchanie biegłego byłoby też celowe dla ustosunkowania się do wyjaśnień J. G. złożonych w toku postępowania przygotowawczego co do rodzaju podpisu, który kwestionował (k. 60).

Powołując się na stan nieświadomości oskarżonego co do faktu zawarcia umowy Sąd Rejonowy ustala, że dopiero w dniu 15.06.2011r. J. G. uzyskał z biura operatora z W. kopie umowy. Nie zwraca natomiast uwagi na treść wyjaśnień złożonych w dniu 12.09.2011r., kiedy to oskarżony podał, iż umowę otrzymał w dniu 3.03.2010r. i wówczas stwierdził, że widniejący na niej podpis nie został przez niego złożony. Przyznał też, że dokument ten miał przed złożeniem przez siebie zawiadomienia o przestępstwie.

Do tej relacji Sąd Rejonowy w żaden sposób się nie odniósł.

Ustalenia wymagałoby czy ze spółką (...) + Cyfrowy oskarżony zawarł więcej niż jedną umowę, aby wykluczyć, iż jego wyjaśnienia mogą dotyczyć innego dokumentu.

Rację ma apelujący, iż dokonując oceny zachowania się oskarżonego oraz wiarygodności jego wyjaśnień należy czynić to także w kontekście oczywistego interesu faktycznego i procesowego, jaki mógł nim kierować: z jednej strony konieczność uregulowania zobowiązań wynikających z podpisanej umowy i wskazana możliwość uniknięcia takiego rozliczenia, z drugiej zaś grożąca odpowiedzialność karna.

Wskazując na chaotyczność nie tylko wypowiedzi J. G., ale i zagubienie się w toczących postępowaniach Sąd I instancji winien dostrzec też wnioski zawarte w opinii sądowo – psychiatrycznej odnoszące się do osobowości oskarżonego, zastanowić nad przesłuchaniem J. G. w obecności biegłych psychiatrów, czy też dla pogłębienia wniosków i obserwacji co do osobowości oskarżonego dopuścić ponadto dowód z opinii psychologicznej.

Naruszenie przez Sąd przy ocenie dowodów zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k. doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych, które to uchybienia musiały skutkować uchYLENIEM zaskarżonego orzeczenia.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy jeszcze raz przeprowadzi postępowanie dowodowe, zwracając uwagę na poruszone powyżej kwestie. Dopiero uzupełnienie postępowania sądowego o te okoliczności pozwoli sądowi na ocenę rzeczywistego zamiaru działania oskarżonego.

W szczególności niezbędne będzie ponowne przesłuchanie oskarżonego, świadka W. Ś. oraz biegłego J. P. – Z. w sposób pozwalający na uzyskanie odpowiedzi na sformułowane wyżej pytania.

Po ujawnieniu pozostałych, niezbędnych dowodów (chyba że strony podniosą istotne argumenty przemawiające za przeprowadzeniem danego dowodu bezpośrednio na rozprawie), Sąd Rejonowy ponownie dokona kompleksowej oceny wszystkich dowodów, kierując się wskazaniem m.in. w art. 7, art. 5 § 2 i art. 410 k.p.k.